

Presentasjon av rapport |

Utdanningskapasiteten i offentlig planlegging

– hvordan kan brukerne bidra?

Komite nedsatt på initiativ fra KS og Forum for utdanning i samfunnsplanlegging, i samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 18.9.2018 - 29.10.2019.

Presentasjon v/ Marius Grønning, komiteleder
førsteamanuensis i by- og regionplanlegging, NMBU

Nettverkssamling for kommunal og regional planlegging, Hotel Bristol, Oslo, 4. desember 2019

Utdanningskapasitet på den politiske dagsorden

Anmodningsvedtak nr. 708, 29. mai 2017:

"Stortinget ber regjeringen sette i gang et arbeid for å øke utdanningskapasiteten i offentlig planlegging."

Prop. I S (2017 - 2018) Statsbudsjett for 2018:

"Kunnskapsdepartementet vil samarbeide med Kommunal- og moderniseringsdepartementet og sektoren for å vurdere nærare korleis utdanningskapasiteten i offentlig planlegging kan aukast."

Forum for utdanning i samfunnsplanlegging (FUS)

FUS er en samarbeids- og interesseorganisasjon for universiteter og høyskoler med fagmiljøer innen samfunnsplanlegging, by- og regionplanlegging, fysisk planlegging og urbanisme.

Forum for utdanning i samfunnsplanlegging (FUS)

FUS er en samarbeids- og interesseorganisasjon for universiteter og høyskoler med fagmiljøer innen samfunnsplanlegging, by- og regionplanlegging, fysisk planlegging og urbanisme.

Arbeidet med et felles strategidokument: **komite** nedsatt på initiativ fra KS og FUS, i samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 18.9.2018 - 29.10.2019.

En felles innsats for "offentlig planlegging"

- Hvordan er dagens utdanningstilbud innrettet i forhold til behovet innen offentlig planlegging ?
- Hvilke utdanningsmessige implikasjoner har anmodningsvedtaket ?
- Hvilke implikasjoner har strategidokumentet for avtakerfeltet ? (arbeidsgivere i kommuner og regioner)

I. **Felles problemforståelse** – kapasitetsbehov vs utdanningsvolum

II. **Rapportens tilnærming**

III. **Brukernes rolle** – hvordan kan kommuner og regioner bidra?

I. **Felles problemforståelse**

– *kapasitetsbehov vs utdanningsvolum*

Kapasitetsbehovet vs utdanningsvolumet

Det er behov for **350 - 400** nye planleggere i året

I 2018 var det **1282** søkere til landets planleggerutdanninger

Samme år ble **165** kandidater uteksaminert med master i planlegging

Dette er tall som går igjen i analyser, stortingsmeldinger og forslag til statsbudsjett

Kilde: Grønning, M & Aarsæther, N m.fl. (2019)

Karrierevei – voksende interesse blant de unge

Samfunnsengasjement, omstillinger, klimaendringer

Antall førstevalgssøkere til planleggerstudier har de siste årene vært **raskt økende** ved flere studieprogrammer.

Studiebarometeret sine årlige målinger tyder på at studentene gjennomgående er **svært fornøyde** med det faglige utbyttet av å ta planleggerutdanning (klart over gjennomsnittet), og de er i særdeleshet svært tilfreds med fagtilbudets **yrkesrelevans** og de **framtidige jobbmuligheter** studiet gir.

Et bredt, men spesifikt virksomhetsområde

Betydningen av planlegging som styringsprinsipp er i stadig utvikling

Plan- og bygningsloven av 2008

- styrker planlegging som et institusjonelt tyngdepunkt i norsk forvaltning
- en sentral arena for å se helhetlig på sektorinteresser og ta beslutninger om arealbruk. Dette gjør planlegging til en stadig mer omfattende virksomhet i samfunnet.

Politiske behov for sterke regionale og kommunale fagmiljøer

- voksende forventning om at ulike sektorpolitikker skal gjennomføres gjennom plansystemet og samordnes der
- systemet ha de nødvendige ressursene
- et gjenvendende argument i de pågående administrative reformene – å styrke fagkompetansen og kapasiteten til å løse slike oppgaver i kommuner og regioner.

Føringer | **Forvaltningspolitikk**

Kommunereformen underbygger planinstituttet:

- Tilstrekkelig kapasitet, relevant kompetanse og effektiv tjenesteproduksjon, inkludert behandling og produksjon av planer, trekkes fram som kriterier for en god kommunestruktur. (Meld. St. 14 (2014 - 2015))

Regionreformen innebærer mer sammensatte oppgaver på regionalt nivå:

*"Regional planlegging omfatter de tre hoveddimensjonene ved samfunnsutviklerollen; å gi **strategisk retning** til samfunnsutviklingen, å **mobilisere privat sektor, kulturliv og lokalsamfunn** og å **samordne og koordinere offentlig innsats og virkemiddelbruk**." (Meld. St. 22 (2015 - 2016) s.28)*

Føringer | **Regionalpolitikk**

Gjennom planlegging skal kommuner og fylkeskommuner:

*"finne løysingar for å utvikle samfunnet i den retninga dei ynskjer, med strategiar og tiltak som er tilpassa regionale og lokale føresetnader. **Planlegging blir såleis det viktigaste verktøyet** til folkevalde organ på kommunalt og regionalt nivå. Dei folkevalde må difor utøve leiarskap i planprosessane og i gjennomføringa av planane."* (Meld. St. 18 (2016 - 2017) s.129)

Et sammensatt fagfelt:

- samordnete former for informasjonsdeling
- planleggere og stab med lokal, regional og global substanskunnskap, systemkompetanse, prosessferdigheter, bestillerkompetanse og ledelsesferdigheter.

Føringer | **Kunnskapspolitikk**

Det grønne skiftet – kunnskapspolitisk mål å satse på tverrfaglighet:

"En omstilling mot lavutslippssamfunnet krever en helhetlig forsknings- og innovasjonsinnsats og **tverrfaglig samarbeid** mellom samfunnsvitenskap, humaniora, teknologifagene og naturvitenskapene. **Utdanningene** må innrettes slik at de **fagfolkene** vi utdanner i Norge, blir pådrivere og **sentrale aktører i omstillingen**." (Meld. St. 7 (2014 - 2015) s.23)

Forskning og utdanning innen FUS-institusjonenes kjerneområde:

"Kunnskap om en **fremtidsrettet og moderne byutvikling** bidrar til at forvaltningen og myndighetene kan planlegge og tilrettelegge byene for klima- og miljøvennlig transport og mer effektiv energibruk." (s.23)

Ulike regionale behov

KS sine oversikter viser stor geografisk variasjon på fagkompetanse og kapasitet

De største byene

- Får i stor grad tak i den kompetansen de trenger, og har fagmiljøer av en viss størrelse.

Mellomstore og mindre byer

- Man skal ikke så veldig langt ned i størrelse før en planforvaltning blir svak i møte med presset fra næringslivet. Det blir vanskelig å møte initiativer og unngå flaskehalser; kommunene blir presset på byggesak og det bli vanskelig å være i forkant av utviklingen.

Mindre kommuner

- De mest utsatte. Mange steder kan man knapt kan snakke om noe fagmiljø i planlegging. I enkelte distrikter kan planavdelingen være en halv stilling, som dekker alt fra kommuneplan til byggesak. Vi ser at mer eller mindre faglærte får sin første planleggerjobb i de små kommunene, og at de fort søker seg videre til kommuner med større fagmiljø så snart de har opparbeidet litt erfaring. Det leder til at kommuner der kapasiteten allerede er lav så og si konstant driver opplæring av nytt personale. Det blir en ytterligere belastning som aldri gjør dem effektive.

Hvordan øke utdanningskapasiteten i offentlig planlegging?

– et strategidokument

Komite nedsatt på initiativ fra KS og Forum for utdanning i samfunnsplanlegging, i samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 18.9.2018 - 29.10.2019.

For å gjennomføre den politikken staten har lagt opp til, der planlegging skal styre mye av utviklingen, må man sørge for at hele arbeidsmarkedet er mettet med tilstrekkelig kompetanse.

De som ønsker å være med å ta et felles nasjonal ansvar, bør tenke over hvilken rolle de ønsker å spille.

Ta med dokumentet til arbeidsplassen !

Finnes i trykket og digital utgave

- På regjeringens hjemmeside: [lenke til saken](#)
- Dokumentet: [lenke til nedlastbar utgave](#)

INNHold

1. Innledning – et felles nasjonalt ansvar	s. 7
1.1. Anmodningsvedtaket	
1.2. Oppfølging	
1.3. Komiteens sammensetning og møter	
1.4. Mandat	
1.5. Komiteens tolkning av mandatet	
1.6. Hvordan bruke dokumentet	
2. Sammendrag – behov, mål, tilnærming	s. 12
3. Sakens historikk	
3.1. NIBR-utredningen og Gardermoen-møtet	
3.2. KS og KMD setter avtakerfeltets behov i fokus	
3.3. Aktiviteter i regi av FUS	
4. Avklaring av begreper og kompetanseprofiler	s. 15
4.1. Utvikling i to spor: institusjonelt rammeverk vs faglig innhold	
4.2. Begrepet «offentlig planlegging»	
4.3. Planfaglig kjernekompetanse	
4.4. Institusjoner med planrelevante masterprogrammer	
4.5. Utdanningsprofiler	
4.6. Kjerne, spesialisering(er) og regionale arbeidsmarkeder	
4.7. Dagens masterprogrammer i planlegging	
5. Status på utdanningskapasitet – opptak, uteksaminering, personalressurser	s. 36
5.1. Datagrunnlaget (2015-2018)	
5.2. Studier i planlegging: søkertall og kandidatproduksjon	
5.3. Personalbehovet knyttet til planrelaterte oppgaver innen offentlig sektor	
6. Mål og tilnærminger til kapasitetsøkning	s. 42
6.1. Premisser for en realistisk og faglig forsvarlig økning av uteksaminerte kandidater	
6.2. Modeller for kapasitetsøkning	
6.3. Styrking av utdanningskapasiteten på grunnlag av et variert utdanningstilbud	
6.4. Ønsket utdanningskapasitet på kort og lengre sikt	
7. Dialog om felles strategi	s. 47
7.1. Kartlegging av status og ambisjoner – komiteens tilnærming	
7.2. Respons fra utdanninger med fokus på fysisk planlegging	
7.3. Respons fra tilgrensende profesjonsutdanninger: arkitektur og naturforvaltning	
7.4. Respons fra utdanninger med generell samfunnsfaglig fokus	
7.5. Respons fra utdanninger med geografifaglig fokus	
7.6. Utdanningsinstitusjonenes respons oppsummert	
7.7. Utdanningsinstitusjonenes forventninger til felles strategi	
8. Kapasitetsøkende tiltak – anbefalinger på kort og lang sikt	s. 53
8.1. Målsettinger på kort og lengre sikt	
8.2. Tiltak på initiativ fra utdanningsinstitusjonene	
8.3. Nasjonale og institusjonsovergripende tiltak	

Kilde: Grønning, M & Aarsæther, N m.fl. (2019)

II. Rapportens tilnærming

Kompetanseprofiler – stillingsutlysninger

Fredrikstad kommune – **samfunnsplanlegger**

Vi ønsker at du skal:

- Ha ansvar arbeidet med for kommuneplanens samfunnsdel og planstrategiarbeidet
- Ha ansvar arbeidet med Fredrikstad kommunes levekårskartlegging og oppfølging av denne, med prosjekter; områderettet arbeid og kommunikasjon
- Bidra i medvirkningsarbeidet (internt og eksternt) og kvalitetssikringsarbeid av planer, slik at planene våre kan gjennomføres på best mulig måte for flest mulig
- Utarbeide kommunens befolkningsprognoser
- Ha oversikt over viktig statistikk for Fredrikstad
- Bidra i prosjekter på tvers i virksomheten og i kommunen
- Delta i regionale samarbeidsfora
- Forberede og skrive politiske saker
- Arbeide med utfordrende by- og samfunnsfaglige problemstillinger og samhandlingsprosesser mellom ulike aktører og interessenter

Samfunnsplanlegger rapporterer til virksomhetsleder for bærekraftig samfunnsutvikling.

Kvalifikasjoner

- Høyere utdanning på masternivå innen relevante fagfelt, (samfunnsøkonom, statsviter, sosiolog, samfunnsgeograf e.l.)
- Erfaring fra samfunnsplanlegging
- Erfaring fra prosjektledelse, komplekse plan- og utredningsarbeid
- Relevant kunnskap om samfunnsplanlegging, byutvikling og samfunnsfaglige problemstillinger
- God norsk muntlig og skriftlig framstillingsevne
- Kjennskap til relevante lover og føringer (plan- og bygningsloven, folkehelseloven mv.)
- Kunnskap om bruk av statistikk og statistiske metoder er en fordel
- Erfaring fra offentlig sektor
- Kunnskap om Fredrikstadsamfunnets fortrinn og utfordringer er en fordel

Egenskaper

- Analytisk og evne til strategisk tenkning
- Engasjert og kreativ, nysgjerrig og løsningsorientert
- Leveransedyktig og strukturert
- Liker å jobbe i (og lede) ulike prosjekter
- Gode samarbeidsevner, og jobber godt selvstendig
- Trives med å ha en aktiv rolle
- Serviceinnstilling
- Interesse for statistikk

Vang Kommune – **arealplanlegger**

Arbeidsoppgåver

- Utarbeide kommuneplanens arealdel, reguleringsplaner og andre tematiske planer innanfor fagområdet
- Rettleie, kvalitetssikre og saksbehandle private reguleringsplaner for politisk behandling
- Førebu og leggje fram saker for politiske utval
- Framskaffe beslutningsgrunnlag for politikarar
- Ajourføre digitalt planregister
- Generell informasjon og publikumskontakt
- Andre arbeidsoppgåver kan bli lagt til stillinga etter behov
- For rette vedkomande kan 20% stilling som beredskapskoordinator bli lagt inn i stillinga

Kvalifikasjonskrav

- Relevant utdanning frå universitet eller høgskule
- Erfaring frå arbeid i forvaltninga vil bli tillagt vekt
- God kjennskap til lov- og avtaleverk for arealforvaltning
- Gode datakunnskapar, særskilt innan geografiske informasjonssystem (GIS)
- God evne til utrednings- og analysearbeid
- Personleg eignaheit

Vi søker deg som

- Likar å ta utfordringar
- Har god samfunnsforståing og interesse for samfunnsutvikling
- Gode kommunikasjons- og samarbeidsevner
- Er fleksibel og kan takle ein krevjande arbeidskvardag
- Kan handtere interessekonflikter som kan oppstå i samband med arbeidet
- Er engasjert, ansvarsbevisst og serviceorientert

Det er vanskelig å skille samfunn og areal

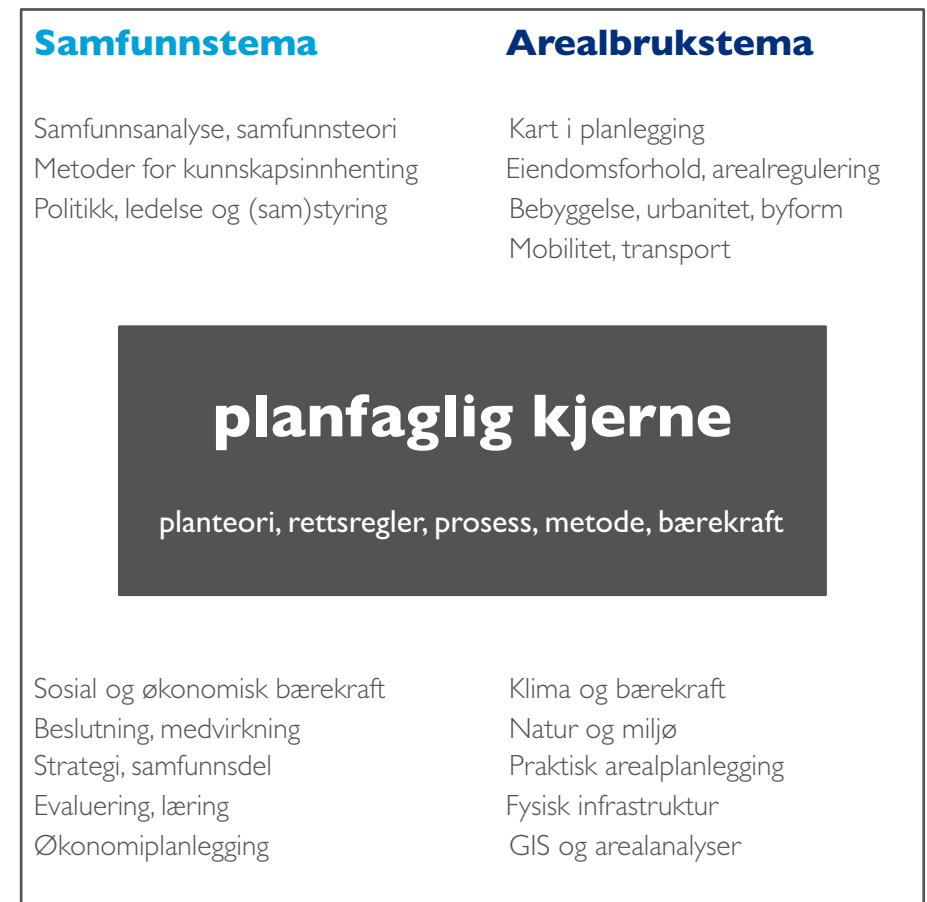
– mye av kunnskapsbehovet er likt. Likevel viser stillingsannonser at kommunene søker planleggere på grunnlag av ulike typer arbeidsoppgaver, delt i kategoriene samfunnsplanlegger og arealplanlegger.

Kilde: Grønning, M & Aarsæther, N m.fl. (2019)

Kompetanseprofiler – avtakerfeltets vurderinger

Planfaglig kjernekompetanse

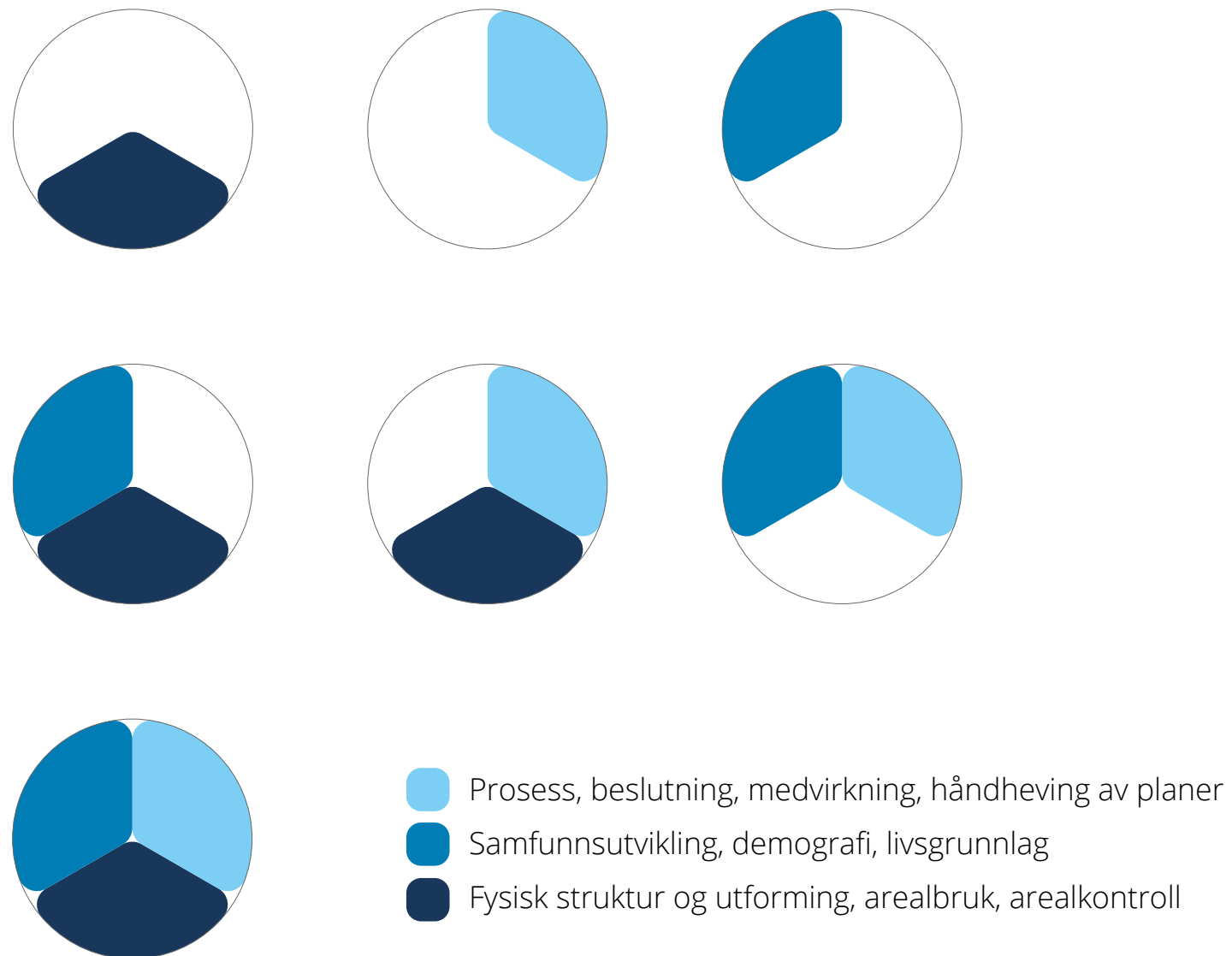
- Grunnleggende **planteori**, fra enkel mål-middel-rasjonalitet, til utviklingen av denne og til begrepsdannelse som understøtter kritiske alternativer til den instrumentelle rasjonaliteten. Videre teori om planleggingens forhold til samfunnsmessige utviklingstrekk og særlig til spenningen mellom territorialitet og funksjonalitet, og idegrunnlag/doktriner og historikk innen by- og regional planlegging.
- Kunnskap om **plan- og bygningsloven og øvrige relevante rettsregler**.
- Kunnskap om **planprosesser og plansystemets funksjonsmåte** – basert på empiriske studier av prosesser i spennet fra offentlige strategier til privatinitierte planforslag (makt, medvirkning, høring) fram til vedtak i folkevalgte organer, samt gjennomføring av planer.
- Kunnskap om **planrelevant metodikk** – metoder for kunnskapsinnhenting, og modeller og metoder i planutforming for territorielle/romlige enheter.
- Kunnskap om de tre dimensjonene i begrepet **bærekraftig utvikling – miljømessig, økonomisk og sosial bærekraft** (uttrykt gjennom FNs bærekraftsmål) og hva de innebærer for planprosess og innhold/løsninger.

Kilde: Grønning, M & Aarsæther, N m.fl. (2019)

Kompetanseprofiler – utdanningsinstitusjonenes vurderinger

Komponenter og kombinasjoner for å utvikle relevante utdanningsprofiler

Kilde: Grønning, M & Aarsæther, N m.fl. (2019)

Begrepsverdener

Vi kan skille mellom ulike begrepsverdener:

- **Avtakerfeltet** er avhengig av å kunne svare ut pålagte arbeidsoppgaver, og omtaler feltet i henhold til stillingsbetegnelser og budsjettposter, typisk som arealplanlegger, samfunnsplanlegger, saksbehandler, prosjektleder (senioringeniør, -arkitekt) eller enhetsleder.
- **Systemeier** (ansvarlig statlig myndighet) ser feltet i lys av organiseringen av virksomheten innenfor et offentlig forvaltningsområde. Virksomheten ses i rammen av prosedyrer for samordning av forvaltningsområder, der samfunnsplanlegging og arealplanlegging er organisatoriske størrelser og ulike sett av virkemidler.
- Innen **utdanningsfeltet** ser vi at institusjonene i økende grad bruker integrerende begreper som fysisk planlegging, urbanisme, by- og regionplanlegging, romlig planlegging, og nærmes har gått bort fra begrepet arealplanlegging som pedagogisk betegnelse. De mer utpregete samfunnsvitenskapelige holder i større grad på samfunnsplanlegging som begrep, men også her ser vi i mange tilfeller en tiltakende integrering av flerfaglige komponenter på tvers av samfunn/areal. Det følgende illustrerer hva dette innebærer for diskusjon og samarbeid for å styrke kapasiteten i feltet.

Modeller for kapasitetsøkning

Modell for geografisk konsentrasjon:

En modell for geografisk konsentrasjon av utdanningen kunne innebære at satsingen rettes mot færre studiesteder som tilbyr planleggerstudier, og at en dermed kunne utvikle større og bredere fagmiljøer på disse stedene. En slik modell har vært ansett som lite aktuell, gitt ønsket om at utdanningsinstitusjonene har en geografisk/regional nærhet til de praktiske planoppgavene, noe som er vel begrunnet i et langstrakt land med spredt bosetning.

Modell for faglig konsentrasjon:

En alternativ modell kunne være å styrke de miljøer som mest tydelig kunne tilføre kunnskap om praktisk planlegging, i praksis miljøer med areal- og fysisk plankompetanse, og å komplettere denne kompetansen med samfunnsanalyse og politikk/organisasjonsfaglige emner. Gitt den dagens geografiske spredning av utdanningene, og planlovgivningens utvidede oppgaverepertoar og prosessforståelse under politisk lederskap, vil denne modellen i liten grad utnytte dagens kapasitet.

Distribuert modell:

En modell som i stor grad sammenfaller med utviklingsmønsteret vi kan observere, er en stegvis utvikling med utgangspunkt i dagens desentraliserte utdanningsstruktur på planfeltet. En distribuert, «inkrementell modell» kan være en mulig betegnelse på det komiteen vil tilrå: utdanningsfeltet innenfor planlegging er preget av en mangslungen geografiske og faglige struktur. Sett i et nasjonalt perspektiv kan dette sies å svare rimelig godt til de samlede oppgaver og behov i norsk planlegging. En strategisk styrking av komponenter i denne strukturen, ved det enkelte studiested (fagutvikling, fullfinansierte nye studieplasser) og ved samarbeidstiltak mellom utdanningene (faglig-komplementært, regionalt orientert samarbeid, samarbeid om nasjonale kompetansetiltak), er trolig den mest effektive måten å øke utdanningskapasiteten på, rettet mot hva det er behov for.

Mål

1. Å (minst) doble kapasiteten i uteksaminering av masterkandidater med plankompetanse til minst 350, og helst opp mot **400 pr år**. Kan bare realiseres ved tilføring av flere fullfinansierte studieplasser.
2. Å styrke **etter- og videreutdanningsfeltet** (EVU), med tilbud om kompetansetilførsel til ansatte i arbeidsfeltet, samt de folkevalgtes kompetanse slik at planforvaltningen utnyttes optimalt.
3. Å sikre **adekvat undervisnings- og veiledningskvalitet**, spesielt forskningsbasert utvikling av planleggingens **kjernefag**, samt et tydelig og innovativt fokus på omstilling og bærekraftig utvikling.
4. At ulike **landsdeler** utvikler et mest mulig **komplett tilbud på planleggerutdanning**, for å tilvirke god regional fordeling og rekruttering i avtakerfeltet. Institusjonene oppfordres særlig til å styrke kompetansegrunnlaget for planlegging på region-nivå, der behovet vil øke med dagens forvaltningsreformer.
5. Å styrke **rekrutteringen** til planleggerutdanninger, slik at flere unge velger denne yrkesveien i hele landet.

Hvordan bruke dokumentet?

Utdanningsinstitusjonene:

- Enkeltinstitusjoner kan lese seg selv i en nasjonal sammenheng, og tolke sin egen rolle og agenda
- Synliggjøre behovet internt på utdanningsinstitusjonene, tvinge fram lokale prioriteringer
- Motivere til individuelle initiativer, ved at de kan ha nasjonal relevans og former for støtte
- Utvikle institusjonsovergripende samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og med regionalt avtakerfelt

Hvordan bruke dokumentet?

Regjeringen og departementene:

- Dokumentere at utdanningsinstitusjonene har respondert på Stortingets anmodningsvedtak og kan mobilisere og samarbeide for å løse en nasjonal kapasitetsutfordring
- Et grunnlag for KMD til å iverksette mindre kapasitetsøkende tiltak uten å gå veien via Stortinget
- Et grunnlag for KD til å forstå feltet utover budsjettdialogen med hver enkelt utdanningsinstitusjon, og at feltets særtrekk er avgjørende for kapasitetsøkning – det er bygget opp annerledes enn “sykepleier”, “lærer” eller IKT.

Hvordan bruke dokumentet?

Alle aktører i feltet:

- Bidra til kontinuitet i en sektor preget av hyppig utskifting av personale innenfor ulike ansvarsområder og verv.
- Stadig fremme tiltak og utvikle eierskap til saken blant et mangfold av aktører.
- Oversette mellom begrepsverdener i den videre diskusjonen om utvikling av relevante utdanningsprofiler.

III. Brukernes rolle

– hvordan kan kommuner og regioner bidra?

I. Bruk rapportens oversikter

Kilde: Grønning, M & Aarsæther, N m.fl. (2019)

Masterprogram med tydelig relevans for «offentlig planlegging»

– de fleste medlem av FUS og deltar i samarbeidet

Pbl-ramme	Program (MA-nivå)	Institusjon	Disiplin	Merknad
Areal/samfunn	Fysisk planlegging	NTNU	Teknologi/arkitektur	Bredt opptak
Areal/samfunn	Urban Ecological Planning	NTNU	Teknologi	Engelskspråklig
Areal	Arkitektur	NTNU	Arkitektur	
Areal	Eiendomsutv	NTNU	Økonomi	
Areal/samfunn	By- og regionplanlegging	NMBU	Eiendom, juss, samf.-fag, arkitektur	5-årig integrert
Areal	Landskapsarkitektur	NMBU	Landskap, arkitektur	5-årig integrert m/ spesialisering
Areal	Eiendom	NMBU	Eiendom, juss	5-årig integrert
Areal	Eiendomsutvikling	NMBU	Eiendom, juss, økon.	
Areal	Byplanlegging	UiS	Teknologi/arkitektur	Bredt opptak
Areal	Arealplanl. og eiendomsutv	HV (Bergen)	Ingeniør	
Samfunn	Planlegging og leing	H Volda	Statsvit	Inkl. på distanse
Samfunn	Nordic Urban Planning Studies	UiT	Samf.vit.	Engelskspråklig
Samfunn	Samf.planl/ Kommunikasjon	UiA	Statsvit, geografi	
Samfunn	Samf.planl/ Kulturforståelse	UiT	Statsvit, geografi, antropologi	
Areal/samfunn	Urbanisme	AHO	Arkitektur	EVU samlingsbasert
Areal	Arkitektur	AHO	Arkitektur	
Areal/samfunn	Landskapsarkitektur	AHO/Tromsø	Landskap, arkitektur	
Areal	Arkitektur	BAS	Arktitektur	
Areal	Climate change management	HV	Naturfaglig	
Areal	Naturforvaltning	USN Bø	Naturfaglig	
Areal	Siv.ing. veg, transp., geomatikk	NTNU	Teknologi/ing.	
Samfunn	Geografi	NTNU	Geografi	
Samfunn	Human Geography, m/spes. Urban studies & planning	UiO	Geografi	Engelskspråklig
Samfunn	Geografi	UiB	Geografi	
Samfunn	MPA Off. ledelse og styring	HINN Lillehammer	Statsvit/økonomi	Planlagt spesialisering

I. Bruk rapportens oversikter

I møte med utdanningsinstitusjoner nasjonalt og i egen region

- Gå i dialog med fylkeskommune / region, som har ansvaret for **videregåendeopplæring** – informasjonskampanjer om planleggeryrket som karrieremulighet, rekruttering til høyere utdanning.
- Bidra til å koordinere de ulike **regionale utdanningstilbudene** – se etter institusjonelle samarbeid for styrke det regionale tilbudet, og etterspør "kortreiste" EVU-tilbud.
- Gå i dialog med utdanningsinstitusjonene regional og nasjonalt om **praksisordninger** og **kontorplass** (f.eks. for mastergrad) for studenter for å styrke rekrutteringen i det regionale arbeidsmarkedet.
- Ta kontakt med utdanningsinstitusjoner med tilbud om **bidrag i undervisning**, veiledning, sensurering og utvikling av undervisningsopplegg.

I. Bruk rapportens oversikter

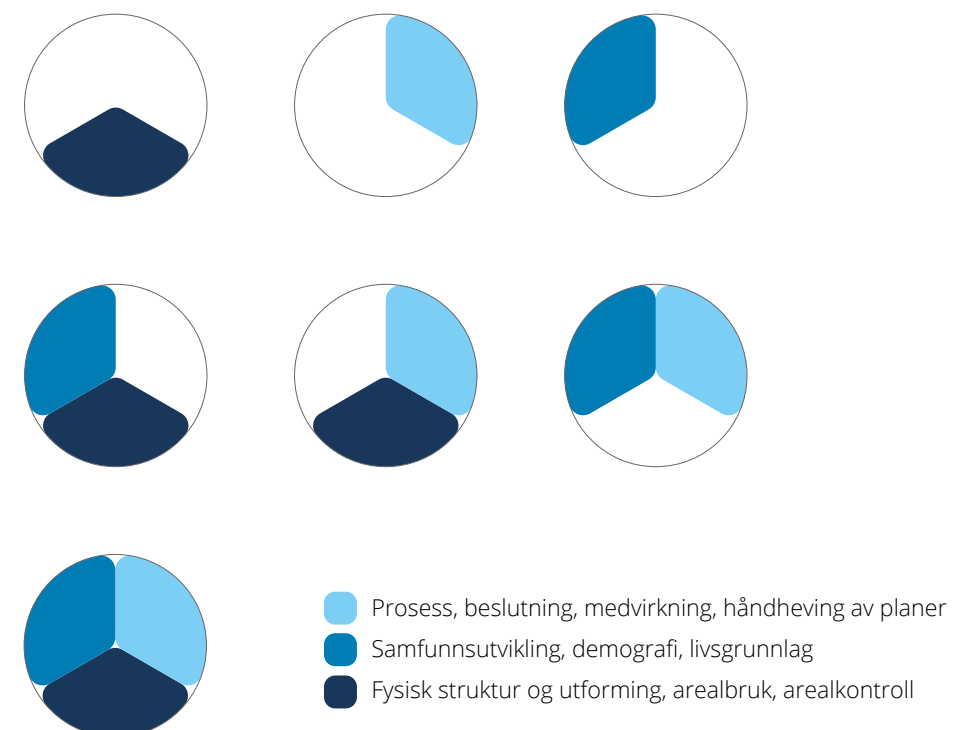
I møte med arbeidsmiljø og ledelse

- Tilrettelegg for **EVU på arbeidsplassen**, eller etterspør muligheten.
- Utforsk Norges forskningsråds ordning for **offentlig PhD**, etterspør mulighetene og informer medarbeidere om dem. Flere praktikere med forskerutdanning bidrar til å bygge bro til academia.
- Gå i dialog med arbeidsgiver om å bidra til **undervisning som en del av stillingen**.

2. Utfordre academia

Foreslå insentiver for å innrette studietilbudene mot kompetanse dere trenger

- Insentivene i utdanningssektoren vektlegger forskningen, ikke etterspørselen i arbeidsmarkedet. Bidra til at universitetene **prioriterer studietilbud** og undervisningskvalitet i planlegging.
- Inviter til felles møter og **seminarer om fagprofiler og kjernekompetanse**, samt refleksjon over rammeverk og begrepsmessig forståelse av planlegging som virksomhet.
- Gi tilbakemeldinger på erfaring med kandidater – bidra til å **korte ned innfasingen** av nyutdannede i planleggingsoppgaver.

3. Ta initiativ

Tiltak	Omfang	Årlig estimert kostnad	Kostnad i perioden	Utfordringen rettes primært mot
0. Tilføring av midler til fullfinansierte studieplasser	Økes til en total årlig uteksaminering av 350-400	*	*	KD/KMD/institusjonene
1. Omstillingsmidler, planfaglig spesialisering **	Utlyses årlig. Omfang og tiltak defineres av søker	1,0 mill	6 mill	KMD/institusjonene
2. EVU-finansiering	2-3 prosjekter årlig	1,5 mill	9 mill	KS/KMD
3. Nasjonal forskerskole (PhD-skole), dimensjonert for 10-15 årlige kandidater	Professorater og phd-stilinger Sokr. 50% Drift/samlinger	10 mill	60 mill	KD/institusjonene/ FUS/NFR
4. Nasjonalt VGS-prosjekt	Prosjekt, 2 årsverk	1,5 mill	3 mill	KD/FUS
5. Nasjonal Masterklasse	Årlig støttebehov til vertsinst.	0,2 mill	1,2 mill	KMD/FUS
6. Frikjøp FUS-leder/sekretariat	Årlig støttebehov	0,6 mill	3,6 mill	KMD/FUS
7. Regional koordinering av tilbud/ praksisplasser	Utredninger, 2-årig, 5 regioner a kr 400	1,0 mill	2,0 mill	KMD/FUS
Totalt (anslag) ***		15,8 mill	84,8 mill	

Kilde: Grønning, M & Aarsæther, N m.fl. (2019)

Norge 2019:

Følger du minste motstands vei, ender du opp med en mastergrad.

I dagens kunnskapssamfunn har unge stor tilgang på kunnskap, men ser de selv hva den kan brukes til? Mange ser etter kombinasjoner av høyere utdanning og meningsfulle oppgaver i arbeidslivet.

Stol på engasjementet til kommende generasjon

– folk ønsker å utdanne seg til planleggere!